

תורה אור

## יב:

**הוזה** דִּיה בשיחא בשבועי. פ"י דמונין ת"כ שנים כלה צטית בשצוצו והמורבן היה בשנת כ"א דהכי מוכחא סוגיא דלא חרצ הצית בשניה עד שנת כ"א וצית ראשון שעמד מ"י שנים חרצ בשנת עשר עלמו הכי מוכח כל הסוגיא נמלא צית חרצ בתחילת יוצל כלומר בשנת יוצל עלמה דהמורבן בשנת ת"י.רש"י:

**הנך** שנים דאגליניהו סנחריב. ול"ג תלת שנים כי טוצא הוו שהרי וי משעה לחזקיהו עד וי שבעה עשר ליאשיהו שהחזיר ירמיהו הוא קרוב וי למאה שנה ועוד הקשה רש"י עלזה הלשון ושיבש הוא:

**ז** **אלא** צא מהם שבע שביבשו וז' שחילקו. וישאל ל"ו וצאומה שנה חרצה העיר דהוי מוצא צביעי' ואי רבי יהודה אייתי צבסרי מ"ו יוצלות הרי נ"ג שנה הוה ליה בתלתא בשצוצו והוא הדין דמאי למיפך לר' יהודה אם כן היכי משכחת קרא דימוקאל ויהיה צ"ד לחורבן:

**הנך** שני דאגליניהו סנחריב עד דאתא ירביהו ואהדריניהו **לא** קחשיב. והחזירם צ"ח ליאשיהו ומנה י"ד ליאשיהו דמלך ל"א וכ"צ דיהויקיס ולדקיוו הרי ל"ו שנה ובשנת ל"ו חרצה וא"ת א"כ מאי קאלמר צברייתא אם אתה אומר משנכנסו מנו נמלא צית חרצ בתחילת יוצל הא לימא דכשגלו פסקו מלמנות יוצלות וכשהחזירום החזירו למנות ולקדש ומו לא היה רק ל"ו שנה עד המורבן ואומר רבי דהיא צרייתא אחיא כרצנן דאמרי דשנת י' אינו ממנין שמיטין ולדידהו כשגלו יא' נהי' נמי דלא מנו יוצלות שמיטין מונין ומקדשין והיו מונין יוצלות לקדש צו שמיטין דהכי אחיא שילחי

מכילתין לא מנו יוצלות אלא לקדש שמיטין וא"כ כשהחזירום ירמיהו לא התחילו למנות תחילת היוצל אלא לאותו חשבון עלמו שהיו מונין ולכן קאלמר שאם מנו משנכנסו צית חרצ בשנת יוצל אבל לר' יהודה דלמר יצ' שנת י' עלמו ממנין שמיטין וצביטם שגלו ההערת צבטיס לא היו מונין שמיטין ולא יוצלות כלל וא"כ כשהחזירם ירמיה ונהג יוצל הוצרכו לחזור ולהתחיל מניינם :

שהגלה אותן סנחריב עד שהחזירן ירמיהו צימי יאשיהו אלא ה"ק תלת שני דאגליניהו סנחריב והיו צאותו גלות עד שהחזירן ירמיהו יצ' לא חשיב

לכו להנך שלש שנים כך שמעתי. והרבה תשובות נדבר חדא דכי מדלית תלת שני משכחת חורבן בשנת ארבעים ותשע והיא צביעית ואנן צעינן מוצאי צביעית ועוד י"ד שנה אחרי אשר הוכתה העיר דליהוי יוצל לא משכחת לה והא ליכא למימר לר' יהודה לית ליה הך דרשא דהא קרא כתיב ולקמן יג.א) לא מנחנינו י"ד שחילקו אלא מהך דרשא ד"ד אחרי אשר הוכתה העיר הוה יוצל ועוד קשיא לי היכי לא מללינן אלא הנה תלת שני והאמרי' צפ' בתרא (לקמן ג.ז): משגלו שבצ ראוזן וגד בטלו היוצלות עד שהחזירן ירמיהו ואע"ג דמתרלינן התם וי) מנו יוצלות לקדש שמיטין הני מילי לרצנן אבל לר' יהודה מוקמינן התם ג.ג.א) דלא מנו יוצלות כלל ועוד היאך יתכן ליעול שלש שנים נלדס אם כשעלה סנחריב עליהם כבר מנו י' שנים או י"צ ליוצל ועלה עליהם שלש שנים היאך יתכן להפסיק אותן שלש שנים ולחזור למניינם הראשון ולמנות י"ג י"ד לקדש יוצל שנת החמשים ושלש ז' צעל כרחק אז התחילו למנות א' ג' ג' ד'. ומתוך הוויות אלו נראה צעיני דהאי תלת דכנצ בספרים שיבש הוא ופירוש משובש היה ונכתב בספרים. והכי גרסינן הך שני דאגליניהו סנחריב עד דאתא ירמיהו אהדריניהו לא חשיב ודוקא נקט דכל אותן השנים שהיו בגלות לא חשיב רבי יהודה צמינן שמיטין ויוצלות וכדלמרי' בפרק בתרא ג.ס.א) אלא צאותה שנה שחזרו צימי יאשיהו התחילו למנות ליוצל ולא תחצו מאותה שנה עד שנת י' המ"י החורבן ותמלא חשבונך סדור כמין חומר דבשנת שלשים ושש ליוצל חרצ הצית והיא מוצאי צביעית ומשכחת ארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר הוה שנת היוצל שהרי חזרו בשנת י"ח ליאשיהו דכתיב (במלכים ז כג) דבשנת י"ח ליאשיהו נמלא הספר צצית המקדש ועל דברי הספר שלא המלך אל חולדה הנציאה ואמרי' צמגילה (דף יד.): היכי צצקיה ליירמיהו ושדר לחולדה ואמרינן ירמיה לא הוה התם שהלך להחזיר עשרת השצבים ומנלן דהדור דכתיב ימ"ג בנ) מה הציון הלו וגו' ודבר זה שפינה יאשיהו את העבודת כוכבים צאותה שנה היה וכך מנאמי בסדר עולם צ"ח ליאשיהו היה תחלת היוצל ויאשיהו מלך ל"א שנה מ"י"ח עד ל"א כמה הוו ארצסרי וחד סרי ליהויקיס ויהויסין וחד סרי לנצקיהו דכתיב (במלכים ז כה) הרי שלשים ושש ואז חרצ הצית ומיתוקמא שפיר כר' יהודה. כך הצנתי מלבי וישרה צעיני אבל לא שמעתיא ואמרי כן מנאמי ספר ישן מוגה שכתב צו כן והודעתיו לרבותי וישרה דענייהם ה: אינעיס אימא לעולם אלינצ דרבנן. אמרה ר' יוסי למילתיה ודקא קשיא לך לעיל הוה ליה צציתא בשצוצו:

והיינו דלמרי' שנה שניה כיצב יהויקיס: **ארבע מאה ועשרים.** שלמין נלד שנה שחרצ צו: הוה ליה צציתא בשצוצו. כלו ת"כ שנים ובצביעית עלמה חרצ: **שנת חמשים עולה.** לשנת יוצל והיא תחילת יוצל הצא הלכך לר' יהודה לא הוי בכל יוצל אלא מ"ט שנים: **אי כר' יהודה.** מוקמת לה להא דר' יוסי

נראשונה לא משכחת דחרצ צית ראשון צמוצאי צביעית: י"ז יוצלות. נפקי מקראי דכתיב (מלכים א ו) ויהי צשמונים שנה וארבע מאות שנה וגו' דל ארבעים דמדבר אשתכח דנכנסו לארץ קודס צנין הצית ארבע מאות וארבעים וצית ראשון עמד מ"י הרי תמ"ג הרי י"ו יוצלות של חמשים: ואי אסא יכול לומר משעה שנכנסו לארץ מנו שמיטין ויוצלות דל"כ צית חרצ בתחילת היוצל כלומר בשנת היוצל עלמה דהא ליכא למימר שלא חרצ עד חמשים ואחת דל"כ לא מיתוקמא שמעתינ דכי מדלית שבצ שביבשו ושצצ שחילקו משכחת חורבן בשנת וי' של יוצל והיינו שנה לשמיטה ואנן צעינן צמוצאי צביעית הלכך אתפרש לן האי תחילת היוצל שנת היוצל עלמה ואי אתה מוצא שיהא יוצל צ"ד שנה אחרי אשר הוכתה העיר כדכתיב צימוקאל (ס' מ): **לא מכן שצצ שביבשו וכו'.** ולא מנו שמיטין ויוצלות עד לאחר י"ד א) ואין אתה מוצא שנת היוצל ב) [עד י"ד שנה ב) אחר שהוכתה העיר וכדמתינן צרינא לעיל ג.פ.א) דכי מדלית י"ד מחמשים פשו לכו תלתינ ושיא אשתכח דבשנת שלשים ושש חרצ הצית והיא מוצאי לשצביעית ושנת היוצל צ"ד שנה לנד משנת החורבן והי הך דר' יוסי לעיל ג.ס.א) אלינצ דר' יהודה אייתי צבסר שנין משצסר יוצלי שדי אהני כלומר שדיניהו

על היוצלות ודל י"ד מהנך צצסרי לשצצ שביבשו וי' שחילקו פשו להו תלת אשתכח דבג' בשצוצ חרצו: ומשני **הנך מלם שנין דאגליניהו סנחריב עד דאתא ירמיה** ואהדריניהו ו'. כלומר הנך שלש שנים שזר סנחריב עליהן דכתיב (במלכים ז ח) ויעל מלך אשר (על כל) [צבלן הארץ ויעל שומרון ויזר עליה שלש שנים ולא היה להם פנאי לחרוש ולזרוע ולא מנו שמיטין ויוצלות לא קא חשיב להו. והאי דנקט עד דאתא ירמיהו אהדריניהו לאו דווקא דהא יומר מתשעים שנה היה מחזקיהו לכו להנך שלש שנים כך שמעתי. והרבה תשובות נדבר חדא דכי מדלית תלת שני משכחת חורבן בשנת ארבעים ותשע והיא צביעית ואנן צעינן מוצאי צביעית ועוד י"ד שנה אחרי אשר הוכתה העיר דליהוי יוצל לא משכחת לה והא ליכא למימר לר' יהודה לית ליה הך דרשא דהא קרא כתיב ולקמן יג.א) לא מנחנינו י"ד שחילקו אלא מהך דרשא ד"ד אחרי אשר הוכתה העיר הוה יוצל ועוד קשיא לי היכי לא מללינן אלא הנה תלת שני והאמרי' צפ' בתרא (לקמן ג.ז): משגלו שבצ ראוזן וגד בטלו היוצלות עד שהחזירן ירמיהו ואע"ג דמתרלינן התם וי) מנו יוצלות לקדש שמיטין הני מילי לרצנן אבל לר' יהודה מוקמינן התם ג.ג.א) דלא מנו יוצלות כלל ועוד היאך יתכן ליעול שלש שנים נלדס אם כשעלה סנחריב עליהם כבר מנו י' שנים או י"צ ליוצל ועלה עליהם שלש שנים היאך יתכן להפסיק אותן שלש שנים ולחזור למניינם הראשון ולמנות י"ג י"ד לקדש יוצל שנת החמשים ושלש ז' צעל כרחק אז התחילו למנות א' ג' ג' ד'. ומתוך הוויות אלו נראה צעיני דהאי תלת דכנצ בספרים שיבש הוא ופירוש משובש היה ונכתב בספרים. והכי גרסינן הך שני דאגליניהו סנחריב עד דאתא ירמיהו אהדריניהו לא חשיב ודוקא נקט דכל אותן השנים שהיו בגלות לא חשיב רבי יהודה צמינן שמיטין ויוצלות וכדלמרי' בפרק בתרא ג.ס.א) אלא צאותה שנה שחזרו צימי יאשיהו התחילו למנות ליוצל ולא תחצו מאותה שנה עד שנת י' המ"י החורבן ותמלא חשבונך סדור כמין חומר דבשנת שלשים ושש ליוצל חרצ הצית והיא מוצאי צביעית ומשכחת ארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר הוה שנת היוצל שהרי חזרו בשנת י"ח ליאשיהו דכתיב (במלכים ז כג) דבשנת י"ח ליאשיהו נמלא הספר צצית המקדש ועל דברי הספר שלא המלך אל חולדה הנציאה ואמרי' צמגילה (דף יד.): היכי צצקיה ליירמיהו ושדר לחולדה ואמרינן ירמיה לא הוה התם שהלך להחזיר עשרת השצבים ומנלן דהדור דכתיב ימ"ג בנ) מה הציון הלו וגו' ודבר זה שפינה יאשיהו את העבודת כוכבים צאותה שנה היה וכך מנאמי בסדר עולם צ"ח ליאשיהו היה תחלת היוצל ויאשיהו מלך ל"א שנה מ"י"ח עד ל"א כמה הוו ארצסרי וחד סרי ליהויקיס ויהויסין וחד סרי לנצקיהו דכתיב (במלכים ז כה) הרי שלשים ושש ואז חרצ הצית ומיתוקמא שפיר כר' יהודה. כך הצנתי מלבי וישרה צעיני אבל לא שמעתיא ואמרי כן מנאמי ספר ישן מוגה שכתב צו כן והודעתיו לרבותי וישרה דענייהם ה: אינעיס אימא לעולם אלינצ דרבנן. אמרה ר' יוסי למילתיה ודקא קשיא לך לעיל הוה ליה צציתא בשצוצו:

**יו קסני וכן צנניה אשארא.** אתשעה בצא מוצאי צצת: עלו מן הגולה. צימי עזרא: ידעיה חריס פשחור ואימר. צצמקדש ראשון היתה משמרת ידעיה קודס לחריס ומשמרת חריס קודס לפשחור ושל פשחור לאימר: **תקוס לארבע ועשרים משמרות.** ולא היו יודעין כיצד יסדרן מי יעבוד אחר מי: **נגלוס.** שכתבו שם הכ"ד משמרות צכ"ד פתקין: **ונחנסו בקנפי.** וכוון ידעיה צרוח הקודש ועלתה איגרתו צידו וחזר והכניס ידו ונטל איגרת וכן עד שש פעמים וצאותו סדר שעלו האיגרות צידו כן עשו אחריו אותן הכתובין צאיגרות זו אחר זו:

**וכן**

לא הניחו חשבונם הראשון ולירידהו אתיא הא דאמר לקמן בפ"ב לא מנו יובלות אלא לקדש שמיטין וכיון דלרבנן לא התחילו מנין אחר כשהחזירם ירמיה והיו הולכים אחר מניינם הראשון ולפיכך אמר הב"ייתא ואי אתה אומר משעה שנכנסו מנו כו'. הרי"ז.

דיל. גליון צ"ע דרש"י פ' בפרק השולח בשביעית בזמן הזה ורבי היא דרביעית אינה נוגהת אלא בזמן שדויבל נהוג ומה שמנו יובלות לא היה אלא לקדש שמיטין וכיון דלא היו שמיטין מן התורה א"כ מנין דיובל לא היו כלום מן התורה למה לא התחילו מנין היובל כשכשו ב' שביטים:

#### מסורת הש"ס

א) ר"ה ט. [נקמן כד: ג.ג. דברים סא.ג.]
ב) פעינת כו,
ג) ע' צצית' ולכ"י ס"י קמח,
ד) מופ' ד"ה אלא. ש"ן קודס ד"ה הנך,

#### שינויי גוסהאות

א) ז"ק, בן דבס"ר אחר שנה,
ג) ירמיהו כימי יאשיהו לא (ש"ס.)
ד) י"א אלא, א) כס"א לימא הת"י,
ו) כך עבדו לחמיו [מיכת עשו ממקן (ש"ס).]
ז) מן מ"ו (צ"ק),
ח) תשענו (צ"ס), ט) נ"א לצ"ו,
ן שהויבל היה כו' (צ"ק),
י) ז"ק, יבן דלמר דשנת י' (ש"ס).

#### רבינו גרשום

[וכן בשניה בחורבן בית שני גלו במצאי שביעית ובמוצאי שבת: עולה לבאן ולבאן. ליובל למנוחה שנה ראשונה של שבוע הבא: אי רביי יהודה. מוקמת לה בראשונה לא משכחת לה לשעמא דח"ר במצאי שביעית. דתימא י"ד יובלות שני ישראל שנכנסו לארץ ועד שיצאו. דכתיב והיו בשמינים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני ישראל מארץ מצרים וגו' צא מהם י' שנה שהיו במדבר ונשאר ת"מ ועמד הבית ת"י הרי י"ו יובלות: נמצא צית חרב בתחלת יובל. י"ח ואי אתה מוצא לחשוב זה שבי"ד שנה אחר שהוכתה העיר שהיה יובל כמו שאמר בנביא בשערו וגו': **אלא צא מהם י' שביבשו וי' שחילקו.**

כדמפרש לקמן דלא מנו יובלות אלא לאחר י"ד שנכנסו לארץ ואח"כ מוצא י"ד אחר שהוביחה העיר דההי יובל: ואי ר' יהודה. דאמר שנת י' עולה לבאן ולבאן אייתי שסרי משכמים יובל ועיל י"ד מנייהו כנגד י"ד שביבשו ושחילקו כנגד להו תלתא שני אישכתב דבתלת בשבוע חרב ואי אתה מוצא נמי לדאחו י"ד לחורבנו היה יובל: הנך תלת שני. אפיך להו כנגד הנך תלת שני דאגליניהו סנחריב עד דאתא ירמיהו ואהדריניהו כדגרסינן בפירקין בתרא (ג.ג.) מלמד שירמיה החזירם דלא קא חשיב להו משום דלא הווי ישראל על אדמתו ולא מנו ליובלות עד החזירום דכתיב וקראתם דרוח בארץ וישביה בזמן שכל יושביה עליה ואמר לו רבי דהאי דאגליניהו תלת שני לא אשכחן ליה בפירוש במקרא אלא סמכו על המקרא דכתיב ויהי בשנה הירבעית למלך חזקיהו היא השנה השביעית להושיע בין אלה מלך [ישראל] עלה ויגטריס ככל יום שנים (מנחות כד.) לשבת ולירמים טובים שני ראש השנה. אם אישרי שחר, שיהא כדי להקריב שני ממדיין ליום (ש"ס.) תנא בעלמא קאי. סימנא צעלמא נקט. כלומר האי דנקט ששה, לאו לשנת ובי' ימים דרי"ה דוקא קאלמר, אלא אפילו כל ימות החול נמי צעינן צעלמא ככל יום שנים (מנחות ד' ימים קודם שמיטה. לנד יום שמיטה, שהיו שם בכל יום ששה ראויין ליעול אלו שנים מהן שזירה. טון דביס חזיון הוה כה י"צ מתקריס ד' ימים קודם ועליו ב' יום ראשון ונקרו שנים והכניסו מחמילין, ליום ב' בעלו ב' מן הראשונים ובקרי ב' אחרים והכניסן מחמילין, נשאר שם ששה (י"ל שנים, ז"ק) מן הראשונים והשנים שנחבצו צדלסין יהיו ראויין לחמישי, ושנים של ראשון ושנים של שני ושנים של שלשי, וכן לעולם יהיו שם ששה ראויין לשבת, ולא פי' טעם הדבר, ולי נראה דקצבו חמשים מנין קטע לנדר דאי מתמני ולא משכמי עלאים מוקריין זה ד' ימים (ג.ג.) סימנא בעלמא. שלא טענה צנורסא אם ה' או ד' (ש"ס.)

##### שיטה מקובצת

תוס' ד"ה הנך שני ב' **א** **קא** חשיב א"ה. גליון. קשה דאי"כ מאי קאמר לעיל ואי אתה יכול לומר משנכנסו לארץ מנו מה לנו לחשובן קודם החזרת ירמיה הלא בהחזרה התחילו למנות והחשבון מכון כדפ"ה ואמר ר"י דהא דאמר דהתחילו למנות כשירמיה החזירן היינו לרבי יהודה דקאן רביון דהיה לית שנת י' עולה לבאן ולבאן לא היו צריכין למנות יובלות ולירידה יובל איבן מבטל השמיטה דלעולם מי"ס לוי' שמיטין ושנת י' היא תחלת השמיטה לכן התחילו בחזרתן כי בגלותם לא היו צריכין למנות אבל לרבנן דאין שנת י' מן המנין לפיכך בגלותם היו צריכין למנות יובלות לקדש שמיטין ולא והצרכו להתחיל מנין אחר כשהחזירם שהיו

- בעשרים וחמש שנה לגלותנו בראש השנה בעשור לחדש בארבע עשרה שנה אחר אשר הבתה העיר בעצם היום הזה היתה עלי ד' י' וקבא אתי שקוד: יחזקאל מ א

#### הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ומשני וכו' ואע"י דמתמלי' התם לא מנו:

#### מוסף רש"י

שאפי' יהודיירב ראש משמרות. שהיה במקדש ראשון ראשון למשמרת. עולה. מן הגולה. לא ידחה ידעיה. הוילן ומתחלה לא עלה הויורב, אלא כל משמרות מדיעיה קודמת לעדה לויטריס ויטריס צא ועמד אחרינן במקום ששמר אחר, ושעז ידעיטי עשין אותן ה' שאל להטות צממנות (ומנתי כז.) דקאמר בלב. כשעת חילוק כשאל לנבוכד מנחין, בן ארבעים שנה וגו'. והיא היתה השנה השניה, מתכנסו מנצרכי שוב שלשים ותמנה שנה, נמלא כלל בן ע"מ שנים כשצברו הירדן, וקאלמר כשנת חילוקה בן חמש ושמותי שנת, הרי שבע ששאר לכיסוי (ובתים ש"ח.) מרדשבע כיבישו שבע חזילקו. סבלא בעלמא היא (ש"ס.) מרדלא מושכחת להו ארבע עשרה שנה וגו'. דלא דמיוקס קהל דכמי צימוקאל (ג.ג.) דלצריס עשהיה שנה אחר אשר הוכתה העיר כנלם השנה כשעור לחדש ה' דבר ה' אלי וגו', וידעינן (לעיל יב.) איה הוה שנה ששאל השנה כשעור לחדש ה' אומר וצו יוצל, ולא מנו שמיטין ויוצלות אלא לאחר ירשם וישיב, ובי אמרינן דשנת כיטב ומיוקס י"ד היו ודלת לכו ממנין היוצלות, משכחת לה דחציר היות צמט ל"ו ליוצל, והיה ליה שנה היובל שנת י"ד שנה אחר שהוכתה העיר, ואי לא לא משכחת לה, כיצד יהי כשננים שנה וד' מאות שנה וגו' וכן היות לה', לא מכן מ' שהיו במדבר, נמלא מצאנו לארץ עד צננצה היות ארבע מאות וארבעים, היות עמד ד' מאות ועשר ה' ה' מאות ותשעים, הרי י"ו יוצלות שלמים, לא מכן י"י כשכשו ושתקו עלא מנו יוצלות, נמלא צית חרב קודם השלמת היובל י"ד שנה (ובתים ש"ס.) מוששה טלאים המבוקרין. בלא מוס, שצריך לנדותן עלא יסא כהן מוס ארבעה ימים קודם לשמיטה, והכי צריכין ששה שמה יאשרו שני ימים טובים על ראש השנה חמשיי בשנת ויגטריס ככל יום שנים (מנחות כד.) לשבת ולירמים טובים שני ראש השנה.

אם אישרי שחר, שיהא כדי להקריב שני ממדיין ליום (ש"ס.) תנא בעלמא קאי. סימנא צעלמא נקט. כלומר האי דנקט ששה, לאו לשנת ובי' ימים דרי"ה דוקא קאלמר, אלא אפילו כל ימות החול נמי צעינן צעלמא ככל יום שנים (מנחות ד' ימים קודם שמיטה. לנד יום שמיטה, שהיו שם בכל יום ששה ראויין ליעול אלו שנים מהן שזירה. טון דביס חזיון הוה כה י"צ מתקריס ד' ימים קודם ועליו ב' יום ראשון ונקרו שנים והכניסו מחמילין, ליום ב' בעלו ב' מן הראשונים ובקרי ב' אחרים והכניסן מחמילין, נשאר שם ששה (י"ל שנים, ז"ק) מן הראשונים והשנים שנחבצו צדלסין יהיו ראויין לחמישי, ושנים של ראשון ושנים של שני ושנים של שלשי, וכן לעולם יהיו שם ששה ראויין לשבת, ולא פי' טעם הדבר, ולי נראה דקצבו חמשים מנין קטע לנדר דאי מתמני ולא משכמי עלאים מוקריין זה ד' ימים (ג.ג.) סימנא בעלמא. שלא טענה צנורסא אם ה' או ד' (ש"ס.)

##### שיטה מקובצת

תוס' ד"ה הנך שני ב' **א** **קא** חשיב א"ה. גליון. קשה דאי"כ מאי קאמר לעיל ואי אתה יכול לומר משנכנסו לארץ מנו מה לנו לחשובן קודם החזרת ירמיה הלא בהחזרה התחילו למנות והחשבון מכון כדפ"ה ואמר ר"י דהא דאמר דהתחילו למנות כשירמיה החזירן היינו לרבי יהודה דקאן רביון דהיה לית שנת י' עולה לבאן ולבאן לא היו צריכין למנות יובלות ולירידה יובל איבן מבטל השמיטה דלעולם מי"ס לוי' שמיטין ושנת י' היא תחלת השמיטה לכן התחילו בחזרתן כי בגלותם לא היו צריכין למנות אבל לרבנן דאין שנת י' מן המנין לפיכך בגלותם היו צריכין למנות יובלות לקדש שמיטין ולא והצרכו להתחיל מנין אחר כשהחזירם שהיו